

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 17. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag den 22. januar 2010
Tidspunkt: Kl. 10.00
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Anne-Marie Meldgaard (S) formand, Kim Andersen (V), Erling Bonnesen (V), Henrik Høegh (V) næstformand, Pia Adelsteen (DF), Helle Sjelle (KF), Jeppe Kofod (S), Anne Grete Holmsgaard (SF), Lone Dybkjær (RV), Bjarne Laustsen (S), Per Clausen (EL)

Desuden deltog: Sundhedsminister Jakob Axel Nielsen (bistået af direktør Michael Zilmer-Johns, Udenrigsministeriet) og klima- og energiminister Lykke Friis

Punkt 1. Rådsmøde nr. 2991+2992 (almindelige anliggender og udenrigsanliggender) den 25.-26. januar 2010

Formanden nævnte, at på grund af begravelse ville det være sundhedsministeren, som forelagde dagsordenen på vegne af udenrigsministeren.

Sundhedsministeren: Jeg forelægger som bekendt udenrigsministermødet den 25.-26. januar 2010 på vegne af udenrigsministeren.

Indledningsvis vil jeg gøre opmærksom på, at dagsordenspunkt 7 vedrørende Ukraine er taget af dagsordenen for rådsmødet. Alle øvrige dagsordenspunkter forelægges til orientering.

Der er generelt tale om vigtige emner, men på rådsmødet er der ikke lagt op til afgørende beslutninger.

1. Præsentation af det spanske formandskabsprogram

– Orientering

Rådsmøde 2991+2992 – bilag 1 (samlenotat side 2)
EUU alm. del (09) - bilag 186 (henvendelse af 19/1-10 fra Amnesty International)

Sundhedsministeren: Jeg vil gerne starte min forelæggelse med dagsordenspunkt 1: Præsentation af det spanske formandskabsprogram, som behandles under rådsmødet for almindelige anliggender.

Fra dansk side agter man at hilse det spanske formandskabsprogram velkommen, og man vil tage præsentationen til efterretning. Det spanske formandskab vil have fire hovedprioriteter. For det første en hurtig og effektiv implementering af Lissabontraktaten i samarbejde med de nye institutionelle aktører. For det andet tillægges den økonomiske genopretning stor vægt, herunder med fokus på ved-

tagelsen af EU2020. For det tredje prioriteres en styrkelse af EU's internationale rolle, og for det fjerde vil der være fokus på borgernes Europa og på værdipolitik. Rådsmødet på mandag er det første ordinære EU-udenrigsministermøde under Lissabontraktatens regime, hvor EU's udenrigsrepræsentant, Catherine Ashton, vil fungere som mødeleder for de udenrigspolitiske emner.

2. Iran

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 2991+2992 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (09) - bilag 164 (side 439, senest behandlet i EEU 4/12-09)

Sundhedsministeren: Under det kommende EU-udenrigsministermøde vil vi drøfte udviklingen i sagen om Irans atomprogram i lyset af den manglende fremdrift. På rådsmødet forventes bekræftelse af EU's beredvillighed til at følge sanktionsporet.

Hidtil har Iran ikke vist sig samarbejdsvillig og har afvist at mødes med EU3+3 for at drøfte atomsagen. Senest har den iranske udenrigsminister, Mottaki, den 2. januar 2010 stillet et ultimatum om at genforhandle forslaget til en aftale fra mødet med EU3+3 i oktober vedrørende en tillidsskabende foranstaltning om videreberigning og forarbejdning i udlandet af iransk uran. Såfremt det iranske ultimatum ikke efterfølges inden udløbet af januar, har Iran erklæret at ville fortsætte sin berigning af uran.

Vi støtter EU3+3's bestræbelser på at engagere Iran i forhandlinger. Når Iran er afvisende over for dette, må vi være klar til at øge presset, herunder med yderligere sanktioner. Tiltag vedtaget i FN er førsteprioritet, men regeringen er også rede til at støtte EU-sanktioner for at fremme mulighederne i forhandlingssporet.

Vi ser i den forbindelse frem til de drøftelser om Iran og atomsagen, som forventes snart at komme op i FN's sikkerhedsråd.

Det er for tidligt at sige noget om indholdet af sanktionerne endnu, men for regeringen er det vigtigt, at fremtidige sanktioner konstrueres, så de sender et klart signal til det iranske regime om, at det vil være for dyrt ikke at samarbejde med det internationale samfund. Samtidig bør sanktioner så vidt muligt skåne den iranske befolkning.

Syv måneder efter valget er oppositionsbevægelsen stadig aktiv. Det så vi senest i forbindelse med højtideligholdelsen af Ashura den 27. december 2009 og i dagene herefter. Vi støtter fuldt ud det iranske folks ret til demokrati og til fredeligt at demonstrere og ytre sine meninger offentligt. Krænkelserne af det iranske folks demokratiske rettigheder er uacceptable. Og vi fordømmer skarpt myndighedernes seneste overgreb mod demonstranter og oppositionstilhængere. Danmark og EU følger fortsat den indenrigspolitiske situation nøje.

3. Bosnien-Hercegovina

– *Politisk drøftelse/Rådskonklusioner*

Rådsmøde 2991+2992 – bilag 1 (samlenotat side 8)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (09) - bilag 164 (side 435, senest behandlet i EUU 4/12-09)

Sundhedsministeren: Omkring Bosnien er det forventningen, at der vil blive gjort status for den forhandlingsproces, som EU og USA indledte i efteråret med parterne i landet. Processen har endnu ikke ledt til gennembrud. Desuden forventes der enighed om en mindre tilpasning af EU's militære operation i landet, operation Althea.

4. Somalia

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 2991+2992 – bilag 1 (samlenotat side 10)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (09) - bilag 116 (side 441, senest behandlet i EUU 4/12-09) (ikke omtalt)

EUU alm. del (09) - bilag 164 (side 220, behandlet i EUU 13/11-09) (ikke omtalt)

Sundhedsministeren: Jeg vil nævne dagsordenspunkt 4 vedrørende Somalia og dagsordenspunkt 6 vedrørende Yemen under ét.

Der forventes på rådsmødet også en drøftelse af henholdsvis Somalia og Yemen. Begge lande befinder sig i en skrøbelig sikkerhedssituation, og regeringerne står over for store udfordringer i form af fare for udbredelse af terrorisme, pirateri, radikalisering og intern uro.

Det er vigtigt, at Danmark sammen med EU hjælper til med at undgå, at situationen forværres. Der er derfor brug for en samlet og koordineret indsats. Danmark arbejder for en øget EU-indsats i begge lande og bakker i forhold til Somalia bl.a. op om EU's arbejde med en strategi for Afrikas Horn. I forhold til Yemen forventes drøftelserne særligt at rette sig mod forventningerne til et internationalt møde i London den 27. januar 2010 og mulige EU-bidrag hertil.

I forhold til Somalia kan der også komme en drøftelse af en mulig militær træningsmission til landet. Fra dansk side forventes missionen i givet fald at være omfattet af forsvarsforbeholdet.

Jeppe Kofod syntes, det var rigtigt godt, at EU engagerede sig i den militære træningsmission, som desværre var omfattet af det danske forsvarsforbehold, således at Danmark ikke kunne deltage. Vi kunne derfor ikke være med til et udenrigspolitisk skridt, som skulle forhindre, at Somalis blev en terroristrede.

Direktør Michael Zilmer-Johns, Udenrigsministeriet, bekræftede, at Danmark står udenfor, fordi der næsten med sikkerhed bliver tale om en militær mission.

5. Afghanistan/Pakistan

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 2991+2992 – bilag 1 (samlenotat side 12)

EUU alm. del (09) – bilag 184 (henvendelse af 19/1-10 fra Amnesty International)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (09) - bilag 58 (side 117, senest behandlet i EEU 23/10-09)

Sundhedsministeren: På dagsordenen for rådsmødet er også Afghanistan og Pakistan. Drøftelsen ventes først og fremmest at fokusere på forberedelsen af den internationale ministerkonference om Afghanistan, som finder sted i London torsdag den 28. januar 2010.

Et af hovedemnerne for konferencen vil være sikkerhed, hvor vi blandt andet vil skulle drøfte en proces for overdragelse af ansvar for sikkerhed til afghanerne selv. Vi lægger fra dansk side stor vægt på, at præsident Karzai tager sikkerhedsopgaven alvorligt ved blandt andet at prioritere kapacitetsopbygning af de afghanske sikkerhedsstyrker og politi, således at vi på sigt ikke skal løse opgaven for afghanerne, men med afghanerne.

Drøftelsen ventes desuden også at komme ind på det videre arbejde med implementeringen af EU's handlingsplan for øget indsats i Afghanistan og Pakistan fra oktober sidste år. Vi har fra dansk side støttet arbejdet og især lagt vægt på, at der fokuseres på god regeringsførelse, menneskerettigheder og korruptionsbekæmpelse.

Jeppe Kofod betegnede præsidentvalget som en katastrofe, og nu har vi fået beretninger om, at den nye regering ikke er godkendt af parlamentet, som den skal efter den afghanske forfatning. Derfor spurgte han, hvad regeringens holdning var til, at man forhandlede med ministre, der ikke var godkendt af parlamentet.

Direktør Michael Zilmer-Johns, Udenrigsministeriet, erkendte, at alle kunne have ønsket, at valget var foregået på en bedre måde, og at der ikke havde fundet så omfattende valgsvindel sted, men trods alt var der tale om en demokratisk proces. Det er ærgerligt, at den demokratiske proces, der nu udspiller sig i det afghanske parlament, tager så lang tid, men trods alt er nøgleministrene godkendt. Det gælder udenrigsministeren, ministren for genopbygning og udvikling af landområderne samt indenrigsministeren.

6. Yemen

- *Politisk drøftelse/Rådskonklusioner*
Rådsmøde 2991+2992 – bilag 1 (samlenotat side 14)

Sundhedsministeren nævnte dette punkt i forbindelse med dagsordenens punkt 4.

Udg. 7. (Evt.) Ukraine

- *Politisk drøftelse*
Rådsmøde 2991+2992 – bilag 1 (samlenotat side 16)
Udvalgsmødereferater:
EUU alm. del (09) - bilag 116 (side 212, senest behandlet i EEU 13/11-09)

Sundhedsministeren oplyste, at punktet var udgået.

8. Haiti

- *Politisk drøftelse*
Rådsmøde 2991+2992 – bilag 2 (suppl. notat af 19/1-10)

Sundhedsministeren: EU's udviklingsministre mødtes i mandags til ekstraordinært rådsmøde for at drøfte EU's indsats i Haiti, hvor EU's udenrigsrepræsentant, Catherine Ashton, også ledte mødet. På mødet var der enighed om at fortsætte drøftelsen igen på udenrigsrådsmødet på mandag.

Situationen i Haiti er fortsat alvorlig og er ifølge FN den sværeste humanitære operation i årtier. Der er ingen fungerende regeringsstrukturer at basere sig på, og FN er også meget hårdt ramt. Det er ikke indtrykket, at det er flere penge, der er mest brug for her og nu, men at sikre, at nødhjælpen kommer frem.

Der er behov for hurtig, tilstrækkelig og koordineret indsats. Danmark var et af de allerførste lande til at reagere – og har til nu ydet knap 80 millioner kr. dels gennem FN, dels gennem danske hjælpeorganisationer. Desuden har vi fra dansk side besluttet at fremrykke Danmarks 2010 bidrag til FN's katastrofefond og en del af det årlige bidrag til FN's fødevareprogram. I alt 150 mio. kr. vil således kunne finde umiddelbar anvendelse i forbindelse med katastrofen i Haiti.

På udenrigsrådsmødet i mandags var der enighed om at yde massiv EU-støtte til Haiti, og om at koordinere indsatsen tæt. EU har således samlet tilkendegivet at ville sende 907 millioner kroner i akut nødhjælp til de jordskælvsramte i Haiti.

Sikkerhedssituationen giver anledning til bekymring, men den er endnu ikke en alvorlig hindring for nødhjælpen. EU har – som det fremgår af rådskonklusionerne fra udviklingsministrenes møde i mandags – stillet sig velvillig over for at medvirke til at opfylde FN's ønske om at sende personel til Haiti for at styrke sikkerheden

for ofrene for jordskælvet og for at sikre, at bistanden kan komme ofrene til gode. Også amerikanske styrker vil kunne bistå FN's fredsbevarende styrke.

Fra EU's side er udenrigsrepræsentanten, Catherine Ashton, blevet anmodet om at koordinere og videreformidle oplysninger om medlemsstaternes bidrag på både det militære og det politimæssige område til FN. FN har anmodet EU om at bidrage med omkring 140 politifolk til at beskytte nødhjælpen.

Desuden gav Rådet fuld opbakning til FN's koordinerende rolle i den internationale nødhjælpsindsats.

Der var også enighed om at støtte afholdelsen af en international donorkonference, når først der er overblik over de langsigtede behov i Haiti.

Regeringen lægger vægt på, at EU og det internationale samfund i øvrigt yder den nødvendige hjælp til Haiti. Det er vigtigt, at det sker på en koordineret måde, og at der hurtigt laves en plan for den mere langsigtede genopbygning af Haiti. FN, Verdensbanken og EU-Kommissionen har her en helt afgørende rolle at spille.

Jeppe Kofod syntes, det var godt, at Danmark og EU gjorde en masse i anledning af den tragiske katastrofe, der havde ramt Haiti, men gav kritikerne ret i, at man var kommet sent i gang.

Han noterede sig, at hvis man kom i den situation, at man valgte en militær bistand til Haiti, ville aktionen ligesom i Somalia være omfattet af det danske forsvarsforbehold, således at Danmark ikke kunne deltage. Det mente han var et eksempel på, at forsvarsforbeholdet udgør en hæmsko for vores udenrigspolitik.

Per Clausen syntes, man skulle have en samlet diskussion om EU-forbeholdene.

Han spurgte, om Danmark er enig i, at vi skal fastholde, at det er FN, der er styrende for hjælpeindsatsen på Haiti.

Han tog afstand fra ideerne om, at Haiti kunne få hjælp i form af lån, som det ikke havde nogen mulighed for at betale tilbage. Hvis man endelig skulle diskutere lån, måtte det dreje sig om at eftergive Haiti de lån, det havde fået.

Sundhedsministeren svarede Jeppe Kofod, at på Haiti var der ikke tale om en militær operation, så dér er forsvarsforbeholdet ikke noget problem. Det er det derimod i Somalia. I øvrigt delte sundhedsministeren Jeppe Kofods ærgrelse over forsvarsforbeholdet.

Han var enig med Per Clausen i, at FN skal være styrende for hjælpeindsatsen.

Direktør Michael Zilmer-Johns indrømmede, at man nok kunne have gjort tingene hurtigere, men samlet set mente han, at EU og medlemslandene kom hurtigt ud med massive tilsagn om økonomisk bistand, og derudover har Danmark og mange andre medlemslande lynhurtigt stillet mandskab til rådighed for hjælpearbejdet.

Det fremgår af konklusionerne fra rådsmødet for udviklingsministre, at det er EU's holdning, at det er FN, der skal have den koordinerende rolle.

I svaret til Per Clausen pointerede Michael Zilmer-Johns, at al den bistand, der er givet indtil nu, har været nødhjælp, hvor der ikke er noget krav om tilbagebetaling. På den længere bane kan der komme en diskussion om, hvorvidt noget af genopbygningsbistanden skal bestå i lån, men under hensyn til, hvor fattigt landet er, er det ikke realistisk at basere hovedparten af bistanden på lån.

9. Eventuelt

10. Siden sidst - Bulgarsk kommissær

Sundhedsministeren: Jeg vil til slut komme med en status for kommissærhøringerne. Efter afslutningen af høringerne i Europa-Parlamentet af de 26 indstillede kandidater trak den bulgarske kandidat, udenrigsminister Rumania Jeleva, den 19. januar sin kandidatur tilbage. Samme dag indstillede Bulgariens premierminister vicepræsident i Verdensbanken, Kristalina Georgieva, som ny kandidat til stillingen som kommissær for humanitær bistand. Som følge heraf er processen med godkendelse af den nye Kommission forsinket, og Parlamentet forventes først at stemme om godkendelse af den nye Kommission den 9. februar 2010. Hvis Kommissionen godkendes, forventes Det Europæiske Råd formelt at udnævne den nye Kommission i skriftlig procedure, så den kan tiltræde den 10. februar 2010.